

Zaak 2023-197

Datum uitspraak: 8 november 2023

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen,

1. Procesverloop

verweerster

- 1.1 Bij beslissing van 18 augustus 2023 heeft de Commissie voor de examens het tentamen behorende bij de cursus GM0402, Juridische aspecten van de gezondheidszorg van 12 juli 2023 dat appellant heeft gemaakt, ongeldig verklaard.
- 1.2 Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft bij brief van 19 oktober 2023 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten, waarna verweerster een verweerschrift heeft ingediend.
- 1.3 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 8 november 2023, waar verweerster, vertegenwoordigd door mevrouw prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens, en mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris van de Commissie voor de examens, via videobelverbinding hebben deelgenomen aan de hoorzitting. Appellant heeft tevens via videobelverbinding aan de hoorzitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Het beroep van appellant

- 2.1 Appellant is het niet eens met de beslissing van 18 augustus 2023, waarmee zijn tentamen voor de cursus GM0402, Juridische aspecten van de gezondheidszorg ongeldig werd verklaard ten gevolge van het feit dat de tweede camera van appellant niet correct op het bureaublad was gericht en hij diverse voorwerpen op het bureaublad had liggen hetgeen niet is toegestaan. Appellant betwist de constatering van verweerster niet, maar voert aan dat deze naar hun aard niet tot gevolg kunnen hebben dat een juist oordeel omtrent zijn kennis, inzicht en vaardigheden niet mogelijk is. De constatering kunnen aldus appellant niet worden aangemerkt als onregelmatigheden, waardoor de beslissing van verweerster geen stand kan houden.
- 2.2 Appellant verklaart de constatering van verweerster als volgt.
  - 2.2.1 Dat de tweede camera niet correct op het bureau is gericht, wordt door appellant niet ontkent al was hij zich hier tijdens het maken van het tentamen niet van bewust. Wel voert appellant onder verwijzing naar de Onderwijs- en examenregeling (OER) aan dat hieruit niet volgt wat een 'correcte' stand van de camera moet zijn, noch ontvangen studenten heldere instructies tijdens (of voor aanvang van) het maken van het tentamen. De bepalingen in de OER ten aanzien van de camera zijn volgens appellant correct opgevolgd. Uit de constatering van verweerster blijkt verder dat de

- eerste camera wél conform de instructies is gericht aldus appellant. Op basis van de beelden gemaakt met de eerste camera had verweerster kunnen constateren dat geen malversaties hebben plaatsgevonden, noch dat onregelmatigheden hebben plaatsgevonden. Appellant is van mening dat verweerster dit bewijsmateriaal heeft genegeerd.
- 2.2.2 Met betrekking tot de voorwerpen die op zijn bureau lagen, betoogt appellant dat inderdaad diverse voorwerpen in beeld te zien zijn waaronder een pen, een sleutelbos en een portemonnee. De voorwerpen liggen op het bureaublad en/of op de kast naast het bureau. Appellant was er niet van op de hoogte dat dit niet toegestaan was. Wel merkt hij op dat hij deze voorwerpen niet als hulpmiddelen heeft kunnen aanwenden tijdens het tentamen en zeker niet op een manier waarop hij enig voordeel zou hebben verkregen. Op basis van de beelden had verweerster kunnen constateren dat de voorwerpen niet als hulpmiddelen konden worden aangewend of zijn aangewend tijdens het tentamen.
- 2.2.3 Verder wordt door appellant naar voren gebracht dat hem tijdens het tentamen niet werd opgedragen de voorwerpen op te bergen, noch werd hem medegedeeld dat de camera niet goed gericht stond.
- 2.3 Aanvullend betoogt appellant dat geen navraag werd gedaan bij de examinator, het studiecentrum of de surveillant in kwestie, de afdeling Tentaminering en Certificering of bij derden. Had verweerster dit wel gedaan, dan had verweerster tot de conclusie kunnen komen dat van onregelmatigheden geen sprake was omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden wel mogelijk is. Wanneer verweerster de gehele opname had bekeken, zou verweerster eveneens tot deze conclusie zijn gekomen.
- 2.4 Ten slotte voert appellant aan dat hij niet te spreken is over de procesgang en hij een “*slecht en onbestemd*” gevoel heeft overgehouden aan de hele gang van zaken. In dit verband appellant aan dat het proces van verweerster om te komen tot een beslissing onvoldoende transparant is. Zo werd hem bij brief van 3 augustus 2023 medegedeeld dat sprake was van een vermoeden van onregelmatigheden en heeft hij de mogelijkheid gekregen om zijn zienswijze te geven, maar verweerster heeft daar vervolgens niets mee gedaan aldus appellant. Appellant heeft hierdoor het gevoel dat sprake was van een voldongen feit, zonder dat verweerster appellant hierover heeft geïnformeerd in haar brief van 3 augustus 2023. Hij vraagt zich af waarom hem de mogelijkheid werd geboden zijn zienswijze te geven en is van mening dat hij (mede) hierdoor onnodig lang op de beslissing van verweerster heeft moeten wachten. Ook is appellant niet te spreken over de slechte bereikbaarheid van verweerster.

Het standpunt van verweerster

- 2.5 Verweerster voert onder verwijzing naar artikel 5.16 sub m van de Onderwijs- en examenregeling 2022-2023 het volgende aan:

“De Commissie voor de examens is bevoegd tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamen kandidaat op basis van het tentamen of het desbetreffende onderdeel niet mogelijk is gebleken. Zo blijkt uit art. 2.4.1. jo. art. 2.4.2. van het Examenreglement 2022-2023 dat er in elk geval sprake is van een onregelmatigheid wanneer een student de aanwijzingen/instructies bij een (digitaal) tentamen niet volgt. Voordat de Commissie tot een dergelijk oordeel komt, wordt de betreffende student in de gelegenheid gesteld schriftelijk zijn of haar zienswijze naar voren te brengen.”

Op grond van de voornoemde artikelen heeft verweerster het tentamen ongeldig verklaard, omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het gemaakte tentamen niet mogelijk is gebleken. Daarbij is van belang dat de tweede camera niet correct

gepositioneerd was, waardoor de werkplek en het beeldscherm van appellant niet goed in beeld werden gebracht. Ook blijkt uit de opname die appellant aan het begin van het tentamen heeft gemaakt met de tweede camera, dat zich diverse voorwerpen op het bureaublad van appellant bevonden hetgeen niet is toegestaan tijdens het maken van het tentamen. Voor verweerster valt niet met zekerheid vast te stellen wat zich precies heeft afgespeeld toen appellant de instructies niet opvolgde. Het kennen en kunnen van appellant als tentamenkandidaat kan niet worden vastgesteld, noch valt vast te stellen of appellant het tentamen zonder hulp heeft gemaakt.

- 2.6 Verweerster betoogt dat de tweede camera op een juiste wijze op het bureaublad moet worden gericht, zodat het bureaublad goed in beeld is en gecontroleerd kan worden wat zich tijdens het tentamen heeft afgespeeld. Verder dient sprake te zijn van een 'schoon' bureaublad en dienen voorwerpen (niet zijnde apparatuur) die niet behoren tot de toegestane hulpmiddelen, te worden verwijderd. Volgens verweerster wordt de regelgeving hieromtrent "zo *weinig arbitrair mogelijk*" geïnterpreteerd.
- 2.7 Ten aanzien van de procedure omtrent de vaststelling van een onregelmatigheid, betoogt verweerster dat een aparte procedure werd opgesteld die studenten (inderdaad) de mogelijkheid geeft om hun zienswijze naar voren te brengen alvorens verweerster een beslissing neemt. De procedure wordt beschreven in het Examenreglement en werd opgevolgd aldus verweerster. In een reactie op hetgeen appellant aanvoert, motiveert verweerster dat de zienswijze van een student wordt meegewogen, maar dat zich soms situaties voordoen die zodanig evident zijn dat geen andere beslissing genomen kan worden. Dat hierdoor mogelijk de indruk wordt gewekt dat met de zienswijze van studenten niets wordt gedaan kan verweerster begrijpen, maar dit is volgens verweerster niet terecht. Verder vult verweerster aan dat de gehele (tentamen)opname van appellant werd bekeken en dat wel degelijk een belangenafweging wordt gemaakt door verweerster. Ter illustratie beschrijft verweerster dat wanneer enkel een pen op het bureau had gelegen, zij redelijkerwijs niet over zou zijn gegaan tot de ongeldigverklaring van het tentamen.
- 2.8 Dat appellant in verband met de vakantieperiode mogelijk langer op de beslissing heeft moeten wachten betreft verweerster, maar dit maakt niet dat verweerster had kunnen komen tot een andere beslissing.

Het oordeel van het College

- 2.9 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich mee dat de beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
- 2.10 Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beslissing van verweerster in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.
- 2.10.1 Het College overweegt dat de regels omtrent afname van digitale tentamens zijn opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling en het Examenreglement en dat appellant hiermee bekend is, althans hiermee bekend had kunnen zijn. Uit deze regels blijkt voldoende duidelijk wat de stand van de camera moet zijn en welke hulpmiddelen wel en niet voorhanden mogen zijn.
- 2.10.2 Vaststaat dat het bureaublad en het beeldscherm tijdens het tentamen onvoldoende in beeld werden gebracht omdat de tweede camera niet correct op het bureaublad was gericht. Ook staat vast dat appellant voorwerpen voorhanden had, die niet

behoren tot de toegestane hulpmiddelen. Het College constateert op basis van de bewijsstukken dat naast de pen, de sleutel en de portemonnee, er nog andere voorwerpen op het bureaublad en/of op de kast naast het bureau liggen. Het College begrijpt dat conform het Examenreglement alle voorwerpen hadden moeten worden verwijderd. Daarmee staat dan ook vast dat appellant de aanwijzingen/instructies die gelden bij afname van een digitaal (proctoring) tentamen heeft overtreden. Het constateren van onregelmatigheden is reeds voldoende om tot een ongeldigverklaring van het tentamen te komen. Immers valt, ondanks de door appellant gegeven toelichting, niet met zekerheid vast te stellen wat zich tijdens het tentamen heeft afgespeeld op het moment dat het bureaublad (met de niet toegestane voorwerpen) onvoldoende in beeld werd gebracht. Of dit (voor appellant voordelige) consequenties had voor het tentamen, is niet aan de orde, omdat alleen al op grond van de geconstateerde onregelmatigheden een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van appellant niet meer mogelijk is. De ongeldigverklaring betekent in dit geval dan ook niet dat appellant gespiekt heeft of op een andere manier heeft geprobeerd "vals te spelen", maar simpelweg dat de regels om ongeldigverklaring te voorkomen, niet zijn nageleefd. Die regels gelden voor iedereen en moeten streng zijn om het mogelijk te maken dat tentamens thuis kunnen worden afgelegd. Online tentamens (middels proctoring) moeten op zodanige manier worden afgelegd, dat met (voldoende) zekerheid kan worden gezegd dat zich geen onregelmatigheden hebben voorgedaan en/of kunnen voordoen. De regels moeten in redelijkheid worden toegepast en er moet worden gekeken naar de individuele omstandigheden en proportionaliteit (ongeldigverklaring vanwege één pen, zoals verweerder al noemde, gaat in beginsel te ver). Het College is van oordeel dat hier te veel onregelmatigheden waren, namelijk de camera die verkeerd gericht stond én diverse voorwerpen op het bureau, die zich daar niet hadden mogen bevinden. Daarmee is het College van mening dat de ongeldigverklaring stand kan houden.

2.11 Ten slotte stelt het College vast dat artikel 2.3.4. van het Examenreglement de procedure van verweerder beschrijft om te komen tot de ongeldigverklaring van een tentamen. Niet is gebleken dat deze procedure niet juist werd nageleefd. Dat appellant het gevoel heeft dat zijn zienswijze niet werd meegewogen kan zo zijn, maar dit maakt volgens het College niet dat de beslissing van verweerder geen stand kan houden. Verweerder heeft, zo oordeelt het College, voldoende gemotiveerd op basis waarvan zij de beslissing heeft genomen. Niet is gebleken dat appellant op enige andere wijze is benadeeld. Het College betreft daarbij dat appellant zijn tentamenkans heeft mogen behouden en het tentamen inmiddels opnieuw heeft afgelegd (en het cijfer 8,0 heeft behaald).

Conclusie

2.12 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is. Appellant krijgt geen gelijk en de ongeldigverklaring van het tentamen blijft in stand.

3. Beslissing

Het College

Rechtsdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. A. Sijnders, voorzitter, en dr. O. Firssova en mr. S. van der Waal, leden, in tegenwoordigheid van S.E.M. van der Westen LLB, als secretaris

w.g. de secretaris,

w.g. de plaatsvervangend voorzitter,

S.E.M. van der Westen LLB

mr. A. Sijnders

voor eensluidend afschrift,

S.E.M. van der Westen LLB

Als u het niet eens bent met dit besluit van het College van beroep voor de examens, kunt u binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS), Postbus 20019, 2500 EA Den Haag of via het [webformulier](#). Alle informatie daarover vindt u op de website www.raadvanstate.nl/studentenzaken/.